

Posel na Sejm RP
Wojciech Szarama
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwosc

Bytom, dnia 27 grudnia 2007

Sz. Pani
Ewa Kopacz

Minister Zdrowia

Interpelacja
w sprawie pobierania opłat za porody i opiekę okołoporodową w publicznych szpitalach

Pobieranie od pacjentek opłat za np. jednoosobową salę do porodu, jednoosobowy pokój po porodzie, tzw. poród rodzinny czy znieczulenie zewnątrzoponowe stało się powszechną praktyką w publicznych placówkach. Wysokość opłat ustalana jest indywidualnie przez każdy szpital. Jednak przyjmowanie ww. opłat nie posiada oparcia w przepisach, co powoduje, że tworzy się sztucznie podwójny standard opieki nad ciężarnymi kobietami.

Koniecznym staje się opracowanie katalogu świadczeń i określenie, które z nich są standardowe czyli powszechnie dostępne, a za które należy zapłacić. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych nie zwiiera stosownych, precyzyjnych zapisów.

Mając na uwadze konieczność określenia legalnych opłat za świadczenia ponadstandardowe, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o odpowiedź na następujące pytania:

1. Jakie jest stanowisko Ministerstwa w tej sprawie?
2. Jak posuwają się prace interdyscyplinarnego zespołu ds. opracowania projektu opieki okołoporodowej?

Z. poważaniem

Wojciech Szarama,
Posel na Sejm RP

MINISTER ZDROWIA

MZ-UZ-ZR-71-8539-8/SK/07

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2008 -01- 16
ZAL.	NR. 1115826

RPO 555 872 / 07

Warszawa, 2008 -01- 15

RPO-

Pan

dr Janusz Kochanowski

Rzecznik Praw Obywatelskich

W odpowiedzi na pismo Pana Rzecznika, znak: RPO-555872-X/07/AA, w sprawie nieprzestrzegania w publicznych szpitalach praw pacjentek korzystających ze świadczeń zdrowotnych w związku z porodem, jak również w nawiązaniu do dotychczasowej wyjaśnienia przedłożonych przez Ministerstwo Zdrowia w przedmiotowej sprawie, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji na temat aktualnie podejmowanych działań.

W dniu 31 października 2007 r., Minister Zdrowia mając na względzie wagę przedmiotowego zagadnienia, powołał zarządzeniem Zespół do spraw opracowania standardu opieki okołoporodowej (Dz. Urz. Min. Zdrow. Nr 16, poz. 90). W skład Zespołu weszli między innymi Pan Prof. Stanisław Radowski, Konsultant Krajowy w dziedzinie Położnictwa i Ginekologii, Pani Prof. Ewa Helwich, Konsultant Krajowy w dziedzinie Neonatologii i Pan Prof. Jan Kotarski, Prezes Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się w dniu 14 grudnia 2007 r. i obejmowało szczegółową analizę uwarunkowań prawnych w omawianym obszarze. Zgodnie z opinią członków Zespołu, wraz z opracowaniem standardu opieki okołoporodowej niezbędna jest weryfikacja zakresu świadczeń profilaktycznych udzielanych kobietom w okresie ciąży. Takie ujęcie, w opinii Zespołu, jest uzasadnione ze względów merytorycznych, jednak może wiązać się z koniecznością opracowania czterech standardów opieki (opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad kobietą w okresie połogu, opieki nad

noworodkiem), w miejsce wstępnie projektowanego jednego standardu opieki okołoporodowej.

Jednocześnie informuje, że zakończenie prac nad opracowaniem projektów ww. standardów opieki, w opinii Zespołu, powinno nastąpić do końca pierwszej połowy 2008 roku.

Uwzględniając potrzebę ścisłej współpracy środowisk zainteresowanych omawianym zagadnieniem, informuję, że w skład Zespołu, zostali również powołani przedstawiciele Fundacji Rodzić po Ludzku (Pani Anna Otfinowska, Prezes Fundacji oraz Pani Urszula Kubicka), co tym samym ma na celu uwzględnienie w ramach prac Zespołu kwestii zawartych w Raporcie „Opieka okołoporodowa w Polsce w świetle akcji „Rodzić po ludzku”. Reasumując, uprzejmie informuję, że powyższe działania stanowią punkt wyjścia do uregulowania kwestii poruszanych w pismach Pan Rzecznika, w tym pobierania opłat za tzw. usługi ponadstandardowe i tym samym przyczynią się do poprawy opieki na kobietą ciężarną i rodzącą.

e. Janina

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
SEKRETARZ STANU

Krzysztof Grzegorek

Interpelacja nr 468

w sprawie

pobierania opłat za porody i opiekę okołoporodową w publicznych szpitalach

Zgłaszający	Wojciech Szarama
Adresat	minister zdrowia
Data wpływu	04-01-2008
Data ogłoszenia	10-01-2008 - posiedzenie nr 6

Odpowiedź

Odpowiadający	Krzysztof Grzegorek - sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia
Data wpływu	24-01-2008
Data ogłoszenia	07-02-2008 - posiedzenie nr 8

VI kadencja

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia - z upoważnienia ministra -
na interpelację nr 468

w sprawie pobierania opłat za porody i opiekę okołoporodową w publicznych szpitalach

Szanowny Panie Marszałku! W odpowiedzi na interpelację Posła na Sejm RP Pana Wojciecha Szaramy, z dnia 27 grudnia 2007 r., przyslaną przy piśmie marszałka Sejmu z dnia 9 stycznia 2008 r., znak: SPS-023-468/08, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zostały uregulowane w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, ze zm.) oraz aktach wykonawczych do ww. ustawy. Szczegółowe zasady kontraktowania i rozliczania tych świadczeń zostały określone w zarządzeniach prezesa NFZ, dotyczących postępowań w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w poszczególnych rodzajach i zakresach.

Zgodnie z ww. ustawą pobieranie opłat przez świadczeniodawców bezpośrednio od świadczeniobiorców, z wyłączeniem świadczeń określonych w załączniku do wskazanej ustawy, jest nieuzasadnione, tym samym pobieranie opłat za świadczenia opieki zdrowotnej w

zakresie porodu i położu, które są przedmiotem umowy świadczeniodawcy z Narodowym Funduszem Zdrowia, należałoby kwalifikować jako naruszenie prawa.

Jaskrawym tego przykładem jest kwestia odpłatności za tzw. porody rodzinne, czyli pobierania opłat za obecność w czasie porodu członka rodziny lub innej osoby bliskiej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ten rodzaj świadczenia nie jest objęty umową zawieraną z funduszem, ale rozstrzygając możliwość pobierania w tym przypadku opłat, należy uwzględnić przepisy o prawach pacjenta. W szczególności należy mieć na uwadze art. 19 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm.), zgodnie z którym w zakładach opieki zdrowotnej przeznaczonych dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych pacjent ma również prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej sprawowanej przez osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez siebie.

Niewątpliwie wydaje się więc stwierdzenie, że obecność w czasie porodu członka rodziny lub innej osoby bliskiej jest elementem opieki pielęgnacyjnej i w związku z tym musi zostać uznane za ustawowe prawo pacjenta. Rozstrzygając natomiast możliwość pobierania w tym przypadku opłat od pacjentek, należy mieć na uwadze brzmienie art. 19 ust. 4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, zgodnie z którym koszty realizacji tego uprawnienia nie mogą obciążać zakładu opieki zdrowotnej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że w wypadku tzw. porodów rodzinnych świadczeniodawca może pobierać opłaty z tytułu obecności w czasie porodu osoby bliskiej, ale wysokość tych opłat nie może przekraczać kosztów ponoszonych przez świadczeniodawcę w związku z zapewnieniem realizacji tego prawa pacjenta.

Kolejnym obszarem naruszeń praw pacjenta jest pobieranie opłat przez świadczeniodawców, związanych umową Narodowym Funduszem Zdrowia, za "ponadstandardowe" zakwaterowanie pacjentek po porodzie w salach jednoosobowych lub za poród w jednoosobowej sali porodowej. Taką praktykę należy również uznać za sprzeczną z obowiązującymi przepisami prawa, o których mowa w rozporządzeniu ministra zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568).

Narodowy Fundusz Zdrowia zawiera umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ze świadczeniodawcami spełniającymi między innymi wymagania określone w ww. rozporządzeniu, w związku z powyższym pobieranie opłat za pobyt w pokoju jednoosobowym lub poród w jednoosobowej sali porodowej oznacza de facto pobieranie opłat za świadczenia opieki zdrowotnej objęte umową z funduszem i tym samym może być kwalifikowane jako wykroczenie w rozumieniu art. 193 pkt 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Pobieranie przedmiotowych opłat stanowi również naruszenie umowy zawartej przez świadczeniodawcę z Narodowym Funduszem Zdrowia i jest podstawą do nałożenia na świadczeniodawcę przez fundusz kary umownej do 2% kwoty zobowiązania wynikającego z umowy za każde stwierdzone naruszenie (§ 29 ust. 1 pkt 1 lit. e rozporządzenia ministra zdrowia z dnia 6 października 2005 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej /Dz. U. Nr 197, poz. 1643/).

Natomiast naruszenie praw pacjenta w zakresie ww. porodów rodzinnych (np. poprzez uniemożliwienie członkowi rodziny lub osobie bliskiej udziału w porodzie lub pobieranie opłat za poród rodzinny w wysokości przekraczającej wysokość kosztów świadczeniodawcy poniesionych z tego tytułu) może stanowić, zgodnie z art. 19a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, podstawę do roszczenia tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w dniu 31 października 2007 r. minister zdrowia, mając na względzie wagę przedmiotowego zagadnienia, powołał zarządzeniem Zespół do spraw opracowania standardu opieki okołoporodowej (Dz. Urz. Min. Zdrow. Nr 16, poz. 90). W skład zespołu weszli między innymi pan prof. Stanisław Radowski, konsultant krajowy w dziedzinie położnictwa i ginekologii, pani prof. Ewa Helwich, konsultant krajowy w dziedzinie neonatologii i pan prof. Jan Kotarski, prezes Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego.

Pierwsze posiedzenie zespołu odbyło się w dniu 14 grudnia 2007 r. i obejmowało szczegółową analizę uwarunkowań prawnych w omawianym obszarze. Zgodnie z opinią członków zespołu wraz z opracowaniem standardu opieki okołoporodowej niezbędna jest weryfikacja zakresu świadczeń profilaktycznych udzielanych kobietom w okresie ciąży. Takie ujęcie, w opinii zespołu, jest uzasadnione ze względów merytorycznych, jednak może wiązać się z koniecznością opracowania czterech standardów opieki (opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad kobietą w okresie porodu, opieki nad noworodkiem) w miejsce wstępnie projektowanego jednego standardu opieki okołoporodowej.

Jednocześnie informuję, że zakończenie prac nad opracowaniem projektów ww. standardów opieki, w opinii zespołu, powinno nastąpić do końca pierwszej połowy 2008 r.

Uwzględniając potrzebę ścisłej współpracy środowisk zainteresowanych omawianym zagadnieniem, informuję, że w skład zespołu zostali również powołani przedstawiciele Fundacji Rodzić po Ludzku (pani Anna Otffinowska, prezes fundacji oraz pani Urszula Kubicka), co tym samym ma na celu uwzględnienie w ramach prac zespołu kwestii zawartych w raporcie "Opieka okołoporodowa w Polsce w świetle akcji "Rodzić po ludzku".

Reasumując, uprzejmie informuję, że powyższe działania stanowią punkt wyjścia do uregulowania kwestii poruszanych w interpelacji Pana Posła, w tym pobierania opłat za tzw. usługi ponadstandardowe, i tym samym przyczynią się do poprawy opieki na kobietą ciężarną i rodzącą.

Z poważaniem

Sekretarz stanu

Krzysztof Grzegorek

Warszawa, dnia 22 stycznia 2008 r.

MINISTER ZDROWIA

571

0-28-583-8572

2008-01-22

Warszawa,

MZ-UZ-OPK -070-10648-1/MS/08

Pan

Bronisław Komorowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na interpelację Posła na Sejm RP Pana Wojciecha Szaramy, z dnia 27 grudnia 2007 r., przystaną przy piśmie Marszałka Sejmu z dnia 9 stycznia 2008 r., znak: SPS-023-468/08, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zostały uregulowane w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, ze zm.) oraz aktach wykonawczych do ww. ustawy. Szczegółowe zasady kontraktowania i rozliczania tych świadczeń zostały określone w zarządzeniach Prezesa NFZ, dotyczących postępowań w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w poszczególnych rodzajach i zakresach.

Zgodnie z ww. ustawą pobieranie opłat przez świadczeniodawców bezpośrednio od świadczeniobiorców, z wyłączeniem świadczeń określonych w załączniku do wskazanej ustawy jest nieuzasadnione, tym samym pobieranie opłat za świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie porodu i położu, które są przedmiotem umowy świadczeniodawcy z Narodowym Funduszem Zdrowia, należałoby kwalifikować jako naruszenie prawa.

Jaskrawym tego przykładem jest kwestia odpłatności za tzw. porody rodzinne, czyli pobierania opłat za obecność w czasie porodu członka rodziny lub innej osoby bliskiej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ten rodzaj świadczenia nie jest objęty umową zawieraną z Funduszem, ale rozstrzygając możliwość pobierania w tym przypadku opłat należy uwzględnić przepisy o prawach pacjenta. W szczególności należy mieć na uwadze art. 19 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. *o zakładach opieki zdrowotnej* (Dz. U. Nr 91, poz.

408. z późn. zm.), zgodnie z którym w zakładach opieki zdrowotnej przeznaczonych dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych pacjent ma również prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej sprawowanej przez osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez siebie.

Niewątpliwym wydaje się więc stwierdzenie, że obecność w czasie porodu członka rodziny lub innej osoby bliskiej jest elementem opieki pielęgnacyjnej i w związku z tym musi zostać uznane za ustawowe prawo pacjenta. Rozstrzygając natomiast możliwość pobierania w tym przypadku opłat od pacjentek należy mieć na uwadze brzmienie art. 19 ust. 4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, zgodnie z którym koszty realizacji tego uprawnienia nie mogą obciążać zakładu opieki zdrowotnej.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że w wypadku tzw. porodów rodzinnych świadczeniodawca może pobierać opłaty z tytułu obecności w czasie porodu osoby bliskiej, ale wysokość tych opłat nie może przekraczać kosztów ponoszonych przez świadczeniodawcę w związku z zapewnieniem realizacji tego prawa pacjenta.

Kolejnym obszarem naruszeń praw pacjenta jest pobieranie opłat przez świadczeniodawców, związanych umową z Narodowym Funduszem Zdrowia, za „ponadstandardowe” zakwaterowanie pacjentek po porodzie w salach jednoosobowych lub za poród w jednoosobowej sali porodowej. Taką praktykę należy również uznać za sprzeczną z obowiązującymi przepisami prawa, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568).

Narodowy Fundusz Zdrowia zawiera umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ze świadczeniodawcami spełniającymi między innymi wymagania określone w ww. rozporządzeniu, w związku z powyższym, pobieranie opłat za pobyt w pokoju jednoosobowym lub poród w jednoosobowej sali porodowej oznacza *de facto* pobieranie opłat za świadczenia opieki zdrowotnej objęte umową z Funduszem i tym samym może być kwalifikowane jako wykroczenie w rozumieniu art. 193 pkt 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Pobieranie przedmiotowych opłat stanowi również naruszenie umowy zawartej przez świadczeniodawcę z Narodowym Funduszem Zdrowia i jest podstawą do nałożenia na świadczeniodawcę przez Fundusz kary umownej do 2 % kwoty zobowiązania wynikającego

z umowy za każde stwierdzone naruszenie (§29 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2005 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 197, poz. 1643)).

Natomiast naruszenie praw pacjenta w zakresie ww. porodów rodzinnych (np. poprzez uniemożliwienie członkowi rodziny lub osobie bliskiej udziału w porodzie lub pobieranie opłat za poród rodzinny w wysokości przekraczającej wysokość kosztów świadczeniodawcy poniesionych z tego tytułu) może stanowić, zgodnie z art. 19a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, podstawę do roszczenia tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w dniu 31 października 2007 r., Minister Zdrowia, mając na względzie wagę przedmiotowego zagadnienia, powołał zarządzeniem Zespół do spraw opracowania standardu opieki okołoporodowej (Dz. Urz. Min. Zdrow Nr 16, poz 90). W skład Zespołu weszli między innymi Pan Prof. Stanisław Radowski, Konsultant Krajowy w dziedzinie Położnictwa i Ginekologii, Pani Prof. Ewa Helwich, Konsultant Krajowy w dziedzinie Neonatologii i Pan Prof. Jan Kotarski, Prezes Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się w dniu 14 grudnia 2007 r. i obejmowało szczegółową analizę uwarunkowań prawnych w omawianym obszarze. Zgodnie z opinią członków Zespołu, wraz z opracowaniem standardu opieki okołoporodowej niezbędna jest weryfikacja zakresu świadczeń profilaktycznych udzielanych kobietom w okresie ciąży. Takie ujęcie, w opinii Zespołu, jest uzasadnione ze względów merytorycznych, jednak może wiązać się z koniecznością opracowania czterech standardów opieki (opieki nad kobietą ciężarną, opieki okołoporodowej, opieki nad kobietą w okresie porodu, opieki nad noworodkiem), w miejsce wstępnie projektowanego jednego standardu opieki okołoporodowej.

Jednocześnie informuję, że zakończenie prac nad opracowaniem projektów ww. standardów opieki, w opinii Zespołu, powinno nastąpić do końca pierwszej połowy 2008 roku.

Uwzględniając potrzebę ścisłej współpracy środowisk zainteresowanych omawianym zagadnieniem, informuję, że w skład Zespołu, zostali również powołani przedstawiciele Fundacji Rodzić po Ludzku (Pani Anna Otfinowska, Prezes Fundacji oraz Pani Urszula Kubińska), co tym samym ma na celu uwzględnienie w ramach prac Zespołu kwestii zawartych w Raporcie „Opieka okołoporodowa w Polsce w świetle akcji „Rodzić po ludzku”.

Reasumując, uprzejmie informuję, że powyższe działania stanowią punkt wyjścia do uregulowania kwestii poruszanych w interpelacji Pana Posła, w tym pobierania opłat za tzw. usługi ponadstandardowe i tym samym przyczynią się do poprawy opieki na kobietą ciężarną i rodzącą.

a. Jankowski

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
SEKRETARZ STANU
Krzysztof Grzegorek

MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SPS-023-468/08

M2-BMK-070-G-II/00711A210
Warszawa, 9 stycznia 2008 r.

do 29.01.08 DVZ

M2-BMK-070-7028-11A210

Minister Zdrowia

Pani Ewa Kopacz

w miejscu

Na podstawie art. 192 ust. 6 regulaminu Sejmu przesyłam interpelację posła Wojciecha Szaramy w sprawie pobierania opłat za porody i opiekę okołoporodową w publicznych szpitalach.

Uprzejmie przypominam, że odpowiedzi na interpelację należy udzielić w formie pisemnej w ciągu 21 dni.

Proszę również o przesłanie odpowiedzi drogą elektroniczną na adres: sps.interpelacje@sejm.gov.pl.

wz.

Wicemarszałek Sejmu

Krzysztof Putra

Do wiadomości:

Pan Poseł
Wojciech Szarama

OD : BIURO MINISTRA

NR FAKSU : 48 22 6349590

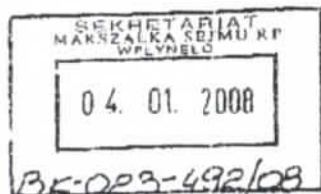
05 LUT. 2009 15:48

STR. 2

468.

Posel na Sejm RP
Wojciech Szarama
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość

Bytom, dnia 27 grudnia 2007

Szanowny Pan
Bronisław Komorowski

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 191 i 192 Regulaminu Sejmu składam na ręce Pana Marszałka interpelację skierowaną do Pani Ewy Kopacz Minister Zdrowia

-w sprawie pobierania opłat za porody i opiekę okołoporodową w publicznych szpitalach

Z poważaniem

Wojciech Szarama
Posel na Sejm RP